

Школа вихователя групи подовженого дня 1-2-х класів

VI заняття (дистанційно)

Тема: Учнівські проекти: дослідження реальних проблем.

Дата проведення: 04 лютого 2019 року

Місце проведення: НМЦ, каб. №12

Присутні: вихователі груп подовженого дня 1-2-х класів ЗЗСО міста

Черга денна

1. Алгоритм планування навчання за технологією «навчання через дослідження за запитам учнів».
2. Роль учителя й учня в навчанні, заснованому за запитам учнів.
3. Види діяльності, ресурси, очікувані результати дослідницької роботи.
4. Формування практичних навичок роботи.

Обладнання: малюнок «Фішбоун», стікери-листя для групової роботи, смужки для групової роботи, стікери з назвою теми, ножиці, скотч, стікери з темами для практичної роботи, картка планування,

1. Узагальнення пройденого. Складові онлайн-курсу на платформі EdEra (лист МОНУ «Щодо деяких організаційних питань з підготовки педагогічних працівників на сайті студії онлайн-освіти EdEra»).

а) Ознайомлення з темою, вступна бесіда, поділ на групи [за формою листя].

Сьогодні ми познайомимося зі стратегією **Inquiry-Based Learning** (навчання-дослідження на основі запитів учнів).

б) Завдання групам: висвітлити питання для опрацювання даної стратегії [смужки з запитаннями вгорі на *фішбоун*].

2-3. Розгляд теоретичних питань: як працювати за запитам учнів.

Вчителі початкових класів добре знають, що учні є надзвичайно допитливі. Від їхніх запитань нікуди подітись. Школярів цікавить все, що відбувається не тільки в їхньому найближчому оточенні, але і там, де вони не були.

Як зробити так, щоб на уроках учні могли шукати відповіді на власні запитання? Як правильно ставити запитання? Чи може учень скеровувати власну пізнавальну діяльність самостійно?

На ці та інші питання може дати відповідь ефективна стратегія навчання **Inquiry-Based Learning**.

Inquiry-Based Learning – це навчання-дослідження на основі запитів учнів, процес конструювання знань шляхом формулювання власних запитань та пошуку відповідей на

них. Учні самостійно вдосконалюють знання, знаходять шляхи його використання в нових умовах, обдумують процес пошуку інформації.

Навчання на основі запитів можна організувати впродовж:

- двох-трьох уроків з курсу «Я досліджую світ»;
- двох-трьох уроків, інтегруючи різні навчальні предмети;
- усіх уроків з курсу «Я досліджую світ» впродовж тижня;
- тематичного дня;
- тематичного тижня;
- або обрати власний варіант.

Учитель визначає тему для дослідження, після того обговорює її з учнями. Діти вносять пропозиції, що їм потрібно розглянути, дізнатися, дослідити у вивчені зазначеної теми.

Роль вчителя в навчанні на основі запитів: спонукати учнів самостійно ставити запитання, проводити дослідження, формулювати та обговорювати ідеї, робити висновки.

Компоненти навчання, заснованого на запитах учнів: запитання, дослідження, обговорення, висновки.

Планування роботи включає наступні етапи:

Крок 1. Зацікавлююсь (навчання завжди має починатися з цікавої задачі, захоплюючої ідеї).

Крок 2. Що я знаю про це? (Встановлення учнями рівня власних знань, таблиця ЗХД).

Крок 3. Постановка учнями запитань до теми. (Таблиця ЗХД)

Крок 4. Знаходжу можливі відповіді.

Крок 5. Постановка учнями нових запитань (уточнення).

Крок 6. Пошук додаткової інформації.

Крок 7. Створення власного продукту.

Крок 8. Дискутую, презентую. (Таблиця ЗХД)

Дуже важливим під час впровадження Inquiry-Based Learning є правильне проведення обговорення, на якому вчитель скеровує учнів.

Поради вчителю під час кола обговорення:

- Давайте позитивні відгуки під час обговорення в колі. Заохочуйте учнів робити теж у групі.
- Намагайтеся не відповідати на запитання безпосередньо. Заохочуйте учнів самостійно шукати відповіді на запитання.
- Подумайте, що ви запропонуєте учням: відео, книги, інтерв'ю, малюнки. Так діти зможуть знайти відповідь на запитання.
- Дайте учням час для вивчення теми. У цей час працюйте з групами учнів по черзі.

Під час дослідницької фази можна, за потреби, інтегрувати навчальний матеріал з інших дисциплін.

Більшу частину проекту учні працюють самостійно. Групи не чекають постійних вказівок учителя. Учитель скеровує роботу кожної групи по черзі. Якщо ви впроваджуєте «Щоденні 5», це теж може стати однією з щоденних діяльностей.

Важливо! Учням потрібен час на пошук ресурсів, коли вони можуть піти до бібліотеки. Крім цього, знадобиться час, щоб опанувати цю процедуру, зробити її рутинною.

Висновок

Навчання на основі запитів (Inquiry-Based Learning) має значення для учнів. Вони хочуть дізнатися відповіді на свої запитання, пишаються тим, що створюють власний продукт. І це мотивує їх навчатися.

Стратегія пробуджує у дітей дослідницький підхід у здобуванні знань. Важливо, що більшу частину часу діти працюють самостійно. Навчання на основі запитів учнів сприяє формуванню цілісної картини світу.

4. Формування практичних навичок роботи:

- ознайомлення з карткою планування;
- отримання завдань;
- робота за наданими темами.

г) Презентація робіт груп.

д) Узагальнення теми: перегляд відео.

План-конспект уроку (навчання-дослідження за запитом учнів)

Інтегрований курс «Я досліджую світ»

Змістова лінія «Людина і природа»

2 клас

Тема: Повітря. Вітер.

Мета: За запитом учнів та на основі їх попередніх знань з'ясувати, що повітря є всюди, ознайомити учнів із значенням повітря і його властивостями, розвивати спостережливість, вміння аналізувати й робити висновки. Прищеплювати бажання пізнавати навколишній світ, дбати про чистоту повітря.

Обладнання: склянки з водою, каміння, ґрунт, цегла, картки для дослідів, репродукція картини Денніса Левана «Повітряні змії».

Хід заняття

1. Організаційний момент

2. Перевірка домашнього досліду

- Вашим домашнім завданням було перевірити чи є повітря в об'єктах живої природи (людини, тварини тощо)
- Як ви це зробили? (набрали у склянку води встромили туди соломинку та подули в неї)
- Що ви спостерігали? (бульбашки)
- Що це за бульбашки? (повітря)
- Який висновок можемо зробити? (В середині живої природи є повітря)
- Давайте з вами з'ясуємо де ще може бути повітря.

3. Читання «якірного» тексту

Кілька днів Джмелика непокоїло питання, з яким він і звернувся до свого друга художника: “Якщо повітря невидиме, то, виходить, його не можна й намалювати?”. Пензлик усміхнувся: “Американський живописець Денніс Леван зумів створити за допомогою фарб цілий повітряно-солодкий світ!”. Подивимося, як йому це вдалося?

Погляньте на картину. Яскраві чепурні будиночки видаються фігурками на святковому торті. А рожево-бузкові шапки дерев і кущів нагадують ніжні повітряні

кульки зефіру чи безе. Аж у роті солодко стало! Певно, весело й цікаво живеться серед такої краси дітлахам. Скільки їх на картині? Чим вони зайняті?

Двійко хлопчаків запускають повітряних зміїв. Картина так і називається — “Повітряні змії”. А ви коли-небудь так розважалися? Яка погода для цього потрібна? На картині повітряні змії літають високо, і ми, здається, чуємо, як тріпотять їхні стрічечки-хвостики. Про що це свідчить? Так художник зобразив вітер.

– Подивіться, будь ласка, на репродукцію картини Денніса Левана. (Додаток А). Де на картині ми зможемо стверджувати що тут є повітря?

(орієнтовані відповіді дітей: повітряний змій, люди, вода тощо)

– Що на картині у вас викликає питання щодо присутності повітря? Щоб б ви хотіли дізнатись про повітря дивлячись на картину? Де на вашу думку не можна визначити є там повітря чи ні? Зробіть записи на стікерах і прикипіть на дошку ті питання що вас цікавлять.

4. Розгляд та обговорення запитів

– Давайте прочитаємо ваші запити. Варіанти можливих питань:

- Чи є повітря у дереві?
- Чи є повітря у камінні?
- Чому каміння не тоне?
- Чи є повітря у ґрунті?
- Чи можуть жити ці квіти без повітря?
- Чи є повітря в цеглинці будинку?
- Як повітря впливає на воду?
- Чому змії повітряні? тощо.

5. Вибір учнями запитання для дослідження та формування груп

– Як ви вважаєте, які з цих питань можна дослідити в умовах нашої класної кімнати? (припущення дітей)

– Чи є в нашій кімнаті предмети чи речовини, які ви називали у своїх запитах? (Так: каміння, ґрунт, цегла)

– До якої природи вони належать? (нежива природа)

– Вдома ви проводили дослід й виявили, що в тілах живої природи є повітря. А в тілах неживої? Як думаєте, це можна перевірити?

– Яким способом? (провести дослід).

6. Розроблення та проведення дослідів, обговорення результатів дослідження в групі

Поділ учнів на групи. Інструктаж до виконання завдань. Кожна група отримує матеріали для дослідів з якими буде працювати та картку яку необхідно заповнити щоб впоратися з дослідом. (Додаток Б)

Інструкція до дослідів кожної групи:

- 1 група: Покладіть в банку з водою шматочок цегли. Спостерігайте що відбувається, зробіть висновки, заповніть картку.
- 2 група: Покладіть в банку з водою камінець. Спостерігайте що відбувається, зробіть висновки, заповніть картку.
- 3 група: Покладіть в банку з водою ґрунт. Спостерігайте що відбувається, зробіть висновки, заповніть картку.

(Картки з орієнтованими записами дітей подано у додатку В)

7. Створення презентації

– На основі результатів ваших дослідів створіть презентацію заповнивши картку вашої групи та оберіть учня, що буде представляти свою команду дослідників.

8. Презентація відповідей на запити та дискусія з приводу результатів

На останньому етапі роботи учні презентують результати дослідів. Приходять до висновку що бульбашки є прямим доказом, того що у цих об'єктах є повітря. Учні роблять висновок, що об'єкти неживої природи, так як і живої, мають у своєму складі повітря. Так як повітря є у живій та не живій природі, можна стверджувати, що повітря є всюди.

Використані матеріали

1. Технології: довідник для вчит. почат. кл. / В.І. Хоружий, Н.В. Пономаренко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018. – 228с.

2. Презентація «Навчання на основі учнівського запиту через дослідження»
<https://docs.google.com/presentation/d/1mhH-AQWR9xfKCerSiUTRfBzE3S-Q2u0q8hB8oPe6HFA/edit?usp=sharing>

3. Картка «Планування роботи за запитами»
<https://docs.google.com/document/d/10Z7Rln4E-SBoJ8KChlyCbm2EJErdTzlbj-112Qvs22Q/edit?usp=sharing>

4. Відео «Навчання на основі опитування», ч.1
<https://drive.google.com/file/d/1Wvrov21sOxoR6RqfDIHfODZd0JRzyJG4/view?usp=sharing>

5. Відео «Навчання на основі опитування», ч.2
<https://drive.google.com/file/d/1tzbDpW9cJuEDe1Vox1hvLBjgsIgKigXt/view?usp=sharing>

6. Большакова І.О. Інтегроване навчання: тематичний підхід. Онлайн-курс для вчителів початкової школи на проекті EdEra, 2018.

7. Джміль : дитячий журнал / Повітряно-солодка казка [Електронний ресурс] – К. : Світич, 2014. – № 4 – Режим доступу :
<https://jmil.com.ua/2014-4/vernissage>

8. Інтегрований курс «Я досліджую світ». Навчання на основі запитів. Онлайн-курс для вчителів [Електронний ресурс] / Режим доступу :
<https://www.youtube.com/watch?v=4S-VXV7Lw6M>.

9. Лозова В. І. Пізнавальна активність школярів (Спецкурс з дидактики) : навч. посібник для пед. ін-тів / В. І. Лозова. – Харків : Основа при ХДУ, 1990. – 89 .
10. <https://naurok.com.ua/avtorska-rozrobka-na-temu-planuvannya-navchannya-che rez-doslidzhennya-za-zapitami-uchniv-inquiry-based-learning-nush-32053.html>
11. [www.thirteen.org/edonline/concept2class/w6-resources.html#problem];
12. [www.australiancurriculum.edu.au/media/1360/lutheran-education-queensland-inquiry-based-learning.pdf];
13. Навчально-методичний посібник “Порадник для вчителя”
[<http://nus.org.ua/articles/vchyteli-ne-propustit-navchalno-metodychnyj-posibnyk-poradnyk-dlya-vchytelya/>];
14. [<https://naurok.com.ua/rankova-zustrich-veselka-30356.html>].
15. Банк авторських розробок вчителів початкових класів, які пройшли підготовку щодо впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти в ЗЗСО Запорізької області
<https://drive.google.com/drive/folders/1y2ohy8Ipg43Ju9Rcul90YbT780dW6iVx?usp=sharing>

Методист: Добрева А.І.